

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér Malba III / škola Josefa Bolf

DIPLOMOVÁ PRÁCE

JMENUJI SE BEATRICE

MY NAME IS BEATRICE

Vypracoval/a: Beatrice Dandová

Vedoucí diplomové práce: MgA. Josef Bolf

Oponent/ka diplomové práce: Mgr. art. Lucia Dovičáková

Akademický rok 2019/2020

Již delší dobu se věnuji psaní. Náhody a okolnosti posledních let ve mně probudily zapomenutou zálibu ve vyjadřování se skrze slova. Zlomový okamžik byl dle mého názoru jakýsi omyl, že jsem si do povinně volitelných předmětů ve čtvrtém ročníku zapsala seminář psaní. Prvotní zděšení vystřídalo nadšení a já jsem se psaní začala věnovat i ve škole, přesněji řečeno – kresba byla odsunuta do druhé linie a texty téměř kompletně ovládly moje poslední klauzury v pátém ročníku. Nebyly to ale jen čistě mé texty, které byly vesměs o tom, jak si z ostatních lidí dělám „Dobrý den“, když popisuji situace, kdy jsem s hlavním protagonistou na schůzce. Rozhodla jsem se to pojmout v širším záběru a vznikla z toho jakási sociální sonda do života lidí, kteří randí přes online seznamky.

Téma seznamování se online a celkově partnerské (ne)vztahy zkoumám už delší dobu. Není to samozřejmě žádná odborná studie, ale tím, že si všechny ty „věci“ prožívám na vlastní kůži, si dovoluji tvrdit, že už jsem do některých tajů dokázala dost dobře proniknout a ze skutečné počáteční snahy o nalezení partnera se stalo jakési hobby. Přišla jsem na to, jak se lidé v určitých situacích chovají, dokázala jsem odhadnout jejich budoucí kroky. Nevyužila jsem toho v tom smyslu, že bych s nimi manipulovala, ať už ve svůj prospěch, či nikoliv jinak, ale bavilo mě dostávat se občas až do extrémních situací, protože už dopředu jsem věděla, že se to promítne na papír. Už když jsem s tím dotyčným seděla v baru a popíjela „dvoudecku“, v hlavě mi běžela slova, kterými jsem se svého protivníka chystala popravit. Možná to ze mě dělá kudlanku, ale je nutné podotknout, že jsem tak nenakládala jen s kluky, se kterými jsem chodila na rande. Já sama sobě jsem byla také zdrojem. Při přešlapu jsem se kála, udělala si ze sebe legraci, sebereflektovala se. Byly zde dva úhly pohledu.

Ko-existence s lidmi je nevyhnutelná a je na každém, jak s ní naloží. Myšlenka, že bych své vyprávění pustila do světa přišla v okamžiku, kdy jsem objevila své staré deníky a ty byly plné nářků, nadšení, zklamání – a většina z nich se týkala právě mezilidských vztahů, a to hlavně, pokud se to tak dá nazvat, i když mi bylo šestnáct – partnerských. První zamilování, zjištění, že někdy věci nefungují tak, jak si myslíme; prozření, že všichni lidé na světě nejsou hodní.

Myslím, že k dobré sebereflexi je třeba čas. Jelikož některé z mých zápisků jsou i přes deset let staré, bylo celkem jasné, že až si je budu číst, tak se budu smát anebo brečet. Tedy ne brečet doslova, ale občas jsem se doopravdy styděla sama za sebe. Je to ale přirozené, člověk roste a v tom lepším případě i zmoudří.

Psaní je pro mě jakási úleva, je to pro mě snazší, než hovořit a myslím, že to tak má spousta dalších. To, že jsem se styděla, když jsem si četla, co napsalo mé mladší já, jsem vyřešila tím, že jsem se z toho opět vypsala. I tento text je v podstatě jakousi obhajobou sebe sama. Je legrační, že se vlastně jedná o obhajobu diplomové práce a zároveň o obhajobu mou vlastí.

Čtyři roky strávené v ateliéru kresby přinesly... mnoho kreseb. Nikdy jsem si nemyslela, že bych uměla něco jiného, než kreslit, takže jsem se ani nepouštěla do žádných experimentů, protože jsem prostě a jednoduše měla strach. Nízké sebevědomí, že kdybych se o něco takového pokusila a skončilo by to katastrofou. Když už jsem se ale ocitla v situaci, že jsem byla zoufalá, že nevím, co se sebou, rozhodla jsem se vystoupit z komfortní zóny. Odjela jsem na zahraniční stáž a po návratu změnila ateliér. Do nového prostředí jsem vstoupila v pátém ročníku, tedy době, kdy člověk zjistí, že jeho čas na Akademii se krátí. A v tu chvíli mi došlo, že jsem vlastně pořád jen kreslila, což je tedy dost nuda. Vzpomněla jsem si na své (v tu dobu již znovuobjevené) psaní a řekla si, proč se vlastně nepustit do toho. Dělat, to, co mě baví a ne to, co mi říkají že mám dělat, protože „to bude dobré“. Je to vlastně úplně jednoduché a prosté, ale člověku občas trvá, než mu taková prachobyčejná věc dojde. Zahodila jsem blok (v hlavě, ale vlastně i ten kreslící) a začala jsem psát.

Svojí diplomovou práci jsem se rozhodla pojmut jako repliku svého pokoje. Není to samozřejmě replika přesná, ale mým záměrem bylo alespoň navodit atmosféru domova nebo díky věcem, které se nacházejí kolem nás a jsou mé osobní, se přiblížit tomu, že se v nějakém takovém pokoji ocitáme. Je to sonda do mé hlavy. Proto jsem do školy navozila své věci, oblečení, které jsem nosila nebo nosím, cetky, papíry, knihy, věci, které jsou moje a používala jsem je, anebo stále používám.

Touhle sebe prezentací nemírím k narcismu, nechci se ničím chlubit. Chci jen, aby se lidi bavili a smáli. Smáli se nad tím, že každému se v životě dějí pitomé věci, nad které je třeba se povznést, zapomenout, poučit se z nich a pak jít dál.

Už když mi bylo asi osm let, táta mi pustil Americkou krásu. Nemohla jsem to pochopit, přirozeně. Taky mi pouštěl Schellingera na gramofonu a někdy ve čtrnácti jsem z jeho knihovny vytáhla prvního Bukowského. Henri Chinaski je jednou z mých nejoblíbenějších postav dodnes.

Dalším, koho čtu moc ráda, je partička floutků z Brna známá pod pseudonymem KKRD Boys (Kluci, kteří rádi dročí). Ač jsem rodilý Pražák, tak po pár týdnech jsem rozluštila většinu z brněnského hantecu a mohla jsem si zvesela číst nadávání o cajzlech a matracích z východu.

V neposlední řadě mě také zasáhly populární seriály jako Euphorie, kde se řeší závislosti na omamných látkách, transgender, problematika kyberšikany, seznamování online a celkově existence náctiletých na tomto světě.

Má oponentka Mgr. art. Lucia Dovičáková ještě zmiňuje film Víta Klusáka „V síti“. I zde je spousta podobných témat, když pominu věk dívek, jde zde o to, že tyto aplikace (a nemusí se vůbec jednat o Tinder, ale i „obyčejné“ komunikační portály jako je SKYPE – např.) velké procento uživatelů používá za účelem LOVU. Jakákoliv lidskost se zde vytratila, naprosto převládly animální pudy. Za blokádu, která toho druhého nepustí do prostředí, kde se nacházíme, máme volnou vůli v tom, jak si toho protisedícího budeme ochočovat. A volná vůle nastane i v naší mysli, protože s ním nejsme v osobním kontaktu. Nutno podotknout, že film jsem viděla ale až po zvolení si samotného tématu diplomové práce.

Fascinace mezilidskými vztahy u mě ale propukla už v mnohem ranějším věku, kdy mě moje tehdejší spolužačka z vyšší odborné nějakou náhodou „zatáhla“ na přednášku Prof. PhDr. Petr Weisse, Ph.D., DSc. na filozofické fakultě. Hádám, že mi bylo kolem devatenácti let a na jeho přednáškách jsme debatovali s pedofily, slečnou, která bývala mužem, různých sexuálních úchylných, a také vzorcích chování, které se dají u jistých jedinců při „lovení“ vyzrazovat.

Nemám žádného NEJ umělce, ale kdybych si měla vybrat, byl by to Jeff Koons. Mám ráda jeho zvětšeniny kýčovitých zvířátek, sněhově bílou Ariadnu s modrou lesklou merunou anebo obrovské sochy připomínající nafukovací balónky z poutě.

Mám ráda kýč a směšné věci. Mám ráda, když někdo umí z ničeho udělat něco. Z obyčejné věci neobyčejnou. Mám ráda také konceptuální umělce, jako jsou Marina Abramovic, Milan Knížák, Cindy Sherman, Petr Štembera, Joseph Beuys a mnoho dalších, na které jsem teď zapomněla. Každý z nich je jiný, někdo si hraje se životem, někdo je nekomfortně (někdy smutně) vtipný. Ale společné mají to, že mají odvahu a brilantní myšlenku a používají k tomu jen jeden hlavní nástroj – sami sebe.

Rozhodně se s nimi však nechci srovnávat.

Při zamyšlení se, do jakého „pytle“ bych svou práci hodila, vybavila se mi jako první instalace Tracey Emin. Ani s ní se srovnávat nechci. A rozhodně jsem se při volbě tématu neřídila jejím vzorem. To až zpětně, při úvaze, kde by se daly najít nějaké společné prvky, napadla mě ona.

A já tady teď před vámi stojím v županu a papučích, protože tohle jsem já a můj „pitomý“ život.